

36

W y r o k .

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Sąd Najwyższy na sesji wyjazdowej w Krakowie, w składzie:

Przewodniczący Sędzia S.N. Dr.Wł.Łaba /sprawozd./,

Sędziowie S.N. Dr.St.Gronowski,

J.Lewicki,

przy udziale Prokuratora S.N. Dr.H.Rajzmana

i asesora sądu A.Bagińskiej jako protokolanta,

na rozprawie kasacyjnej dnia 9.czerwca 1949 r. w sprawie

P i c h l e r a Hansa i W i e c z o r k a Józefa Aloj-

zego Stefana Johanna 4-ga imion - - - - -

oskarżonych z art.4, 1, 2 dekretu z dnia 31.VIII. 1944 r.

/Dz.Ú.R.P.Nr.69 z r.1946 poz.377/ - - - - -

po rozpoznaniu kasacji Prokuratora od wyroku Sądu Okręgowego

w Krakowie z dnia 9.grudnia 1948 r. VII.K. 258/48 - - - - -

na mocy art. 529, 532 i 583 k.p.k. za skar-
żony wyrok odnośnie oskarżonego Hansa Pich-
lera w części dotyczącej wymierzenia oskar-
żonemu Hansowi Pichlerowi kary za przestęp-

stwo z art.4 dekretu z dnia 31.VIII. 1944 r./Dz. U.R.P.Nr.69 z r. 1946 poz.377/ i kary łącznej uchyla i w tym zakresie sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania przez ekazuje, pozatem kasację oddala i kosztami postępowania kasacyjnego odnośnie oskarżonego Józefa Wieczorka Skarb Państwa obciąża.

U Z A S A D N I E N I E .

Kasacja Prokuratora Sądu Okręgowego zawiera żądanie uchylecia zaskarżonego wyroku, zarzucając obrazę:

I. w stosunku do oskarżonego Pichlera - art.360 i 379 k.p.k. oraz art.5 dekretu z 31.VIII. 1944 r. przez zastosowanie względem tego oskarżonego nadzwyczajnego złagodzenia kary:

1/ W odniesieniu do przypisanego mu przestępstwa z art.1 pkt.1 dekretu z 31.VIII. 1944 r. w oparciu o zeznania świadków Targosza i Mytyka, stwierdzających, zdaniem Sądu, trochę anormalny stan umysłowy oskarżonego i pełnienie przez niego w oddziale politycznym obozu koncentracyjnego w Oświęcimie funkcji podręczanych, podczas gdy świadek Targosz o anormalności oskarżonego Pichlera nie zeznał, a świadek Mytyk zeznał jedynie, iż oskarżonego uważano w obozie za głupawego z powodu jego charakterystycznego uśmiechu, co, bez zbadania oskarżonego przez biegłych psychiatrów, nie może uzasadniać samo przez się przyjęcia anormalności oskarżonego, poza tym zaś - obaj wymienieni świadkowie ustalili,

że oskarżony brał udział w przyjmowaniu transportów Żydów przeznaczonych do uśmiercenia w komorach gazowych Brzezinki - 1.

2/ co do przypisanej oskarżonemu zbrodni z art.4 dekretu z 31. VIII. 1944 r. - przy zupełnym pominięciu, iż fakt przyznanego przez oskarżonego wstąpienia do "SS" ochotniczo, wyklucza możliwość zastosowania względem niego art.5 tego dekretu.

III. w stosunku do oskarżonego Wieczorka - art.360 i 379 k.p.k. przez przeoczenie, iż wedle zeznań świadków Antoniego Leo, Józefa Wrześniowskiego, Jana Klimka i Józefa Toporka oskarżony ten przebierał się często w ubranie cywilne lub strój więźnia i, udając więźnia, uprawiał prowokacje, namawiając więźniów do ucieczki, a następnie składając doniesienia do władz obozowych, - ponadto bił więźniów w czasie rewizji, bił ich po twarzy, wydawał polecenie bicia i asystował przy wykonywaniu tych poleceń.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty kasacji Prokuratora są tylko w części zasadne.

I. 1. Sąd rozważył całość materiału dowodowego, ujawnionego na rozprawie w odniesieniu do oskarżonego Pichlera co do zbrodni z art.1 pkt.1 dekretu z 31.VIII. 1944 r. /poz.377/46/ i ocenił ten materiał bez dopuszczenia się błędów w zakresie logicznego rozumowania. Sąd ustalił przy tym, że o ile chodzi o udział w dokonywaniu zabójstw /art.1 pkt.1 dekretu z 31.VIII. 1944 r./ oskarżony Pichler brał tylko raz jeden udział w rozstrzeliwaniu więźniów w Oświęcimiu, spełniając rozkaz władzy przełożonej, jednak w ten sposób, że strzelał rozmyślnie tak żeby chybić. Zatrzymując się nad kwestią zastosowania względem oskarżonego Pichlera, z powodu owego działania na rozkaz, art.5 de-

kretu z dnia 31.VIII. 1944 r., Sąd stwierdził, że oskarżony ten zasługuje na nadzwyczajne złagodzenie kary w myśl tego przepisu, gdyż nie występował w obozie oświęcimskim jako Niemiec żądny mordów i w większym stopniu szkodliwy, - ponadto zachowywał się tam naogół w taki sposób, iż uchodził wśród więźniów za głupawego, na rozprawie zaś wykazał, iż jest człowiekiem prawdomównym, przyznając się do udziału w egzekucji, o której żaden ze świadków nie zeznał. Te ustalenia dawały Sądowi podstawę do zastosowania względem oskarżonego Pichlera przepisu art. 5 § 2 dekretu z 31.VIII. 1944 r. w odniesieniu do przypisanej mu zbrodni z art. 1 pkt. 1 dekretu z 31.VIII. 1944 r., popełnionej przez udział w owej jednej egzekucji. O spełnianiu przez oskarżonego Pichlera w obozie w Oświęcimiu czynności podrzędnych, Sąd mógł nabrać przekonania na podstawie zeznań świadków Myłyka /k.436/ stwierdzającego, że oskarżony ten w oddziale politycznym czynnym nie był poza sprawowaniem jedynie nadzoru nad więźniami tam zatrudnionymi, - Targosza /k.433/ zeznającego, że oskarżony Pichler był pewnego rodzaju posłańcem, oraz Smoleń /k.561/ podającego, że oskarżony Pichler zatrudniony był w Oświęcimiu jako goniec. O stanie pewnej głupkowatości i wyśmiewaniu się z tego powodu z oskarżonego Pichlera przez więźniów, zeznali świadkowie Myłyk /k.436/ i Smoleń /k.561/. Nie można zarzucać Sądowi, iż nie zbadał oskarżonego przez lekarzy psychiatrów, skoro, jak to wyraźnie wynika z uzasadnienia wyroku /k.580/, Sąd nie przyjął, aby oskarżony w czasie dokonywania czynów przestępczych miał ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia

tych czynów lub pokierowania swoim postępowaniem w rozumieniu art.18 k.k. Samej obecności przy odbieraniu transportu przywiezionych do obozu Żydów, których następnie bez udziału oskarżonego uśmiercono, Sąd nie mógł traktować jako udziału w dokonywaniu zabójstw wedle art.1 pkt.1 dekretu z 31.VIII. 1944 r. /poz.377/46/.

2. Sąd dopuścił się natomiast uchybienia, stosując względem oskarżonego przepis § 2 art.5 dekretu z 31.VIII. 1944 r. także i w odniesieniu do przypisanego oskarżonemu udziału w organizacji "SS". Sąd nie rozważył przy tym zupełnie wyjaśnień oskarżonego złożonych w toku dochodzenia /k.12/ a ujawnionych na rozprawie /k.561, 516, 430-431/, - że do organizacji "SS" wstąpił w 1940 r. dobrowolnie. Przyjęcie więc, że oskarżony służył w "SS" przymusowo, było wadliwe, bo nie opierało się na rozważeniu całokształtu materiału dowodowego, ujawnionego w toku przewodu sądowego. Stąd zastosowanie względem oskarżonego nadzwyczajnego złagodzenia kary także i za udział w organizacji "SS" nastąpiło z obrazą art.360 k.p.k.

II. Co do oskarżonego Wieczorka - Sąd przyjął za ustalone, że oskarżony przebierał się w strój więźnia lub strój cywilny i tym sposobem ułatwiał sobie uprawianie prowokacji wśród więźniów. Sąd też za to, jak to wynika z sentencji wyroku, skazał oskarżonego - zgodnie z oskarżeniem - za zbrodnię z art.2 dekretu z 31.VIII. 1944 r. Sąd natomiast nie przyjął winy oskarżonego z tego artykułu oddzielnie jeszcze za znęcanie się nad więźniami /o co oskarżony w formie odrębnego zarzutu w akcie oskarżenia obwiniony nie był/ ale, uznając, iż bicie więźniów przez oskarżonego nie miało charakteru wyraźnego znęcania się, oderwanego od przejawiającej się i we wspomnianych prowokacjach

gorliwości oskarżonego w wykrywaniu przewinień więźniów na terenie obozu i donoszeniu o nich władzom obozowym, zasadnie nadał temu zachowaniu się oskarżonego tylko znaczenie okoliczności obciążającej przy wymiarze kary za przypisane oskarżonemu działanie z art.2 w mowie będącego dekretu. Treść zeznań wymienionych w kasacji świadków Lea, Wrześniowskiego, Klimka i Toporka Sąd przy tym należycie rozważył. Wpływ tych okoliczności obciążających na wymiar kary zaznaczył się widocznie i w tym, że Sąd karę łączną za przypisane oskarżonemu przestępstwo z art.2 dekretu z 31.VIII. 1944 r. i z art.4 tego dekretu, wymierzył w sumie kar poszczególnych, nie tej sumy nie obniżając. Stanowisko Sądu żadnego uchybienia tu nie wykazuje.

Kasację Prokuratora należało więc uwzględnić jedynie co do oskarżonego Hansa Pichlera w części dotyczącej wymierzenia mu kary za udział w organizacji "SS" - oraz w związku z tym - w części dotyczącej wymiaru ~~ka~~ mu kary łącznej.

Wobec tego orzeczono jak w sentencji wyroku.

Ze oryginału właściwe podpisy.

Za zgodność:

Kierownik Sekretariatu.

Sprawdzała:

[Handwritten signature]